

Moció que presenta el Grup Municipal Sal-CUP-Amunt perquè es garanteixi el dret a la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) al sistema sanitari públic

El 25 de desembre de 1936 a Catalunya s'aprovà el Decret d'interrupció artificial de l'embaràs, que va significar la legalització de l'avortament per primer cop a Catalunya i una regulació d'avantguarda a Europa: s'autoritzava la interrupció de l'embaràs durant els tres primers mesos, per motius terapèutics, eugenèsics o ètics, i establia que s'havia de fer en centres sanitaris dependents de la Generalitat de Catalunya amb un equipament adequat. En aquells anys, a Europa l'avortament estava despenalitzat en molt pocs països.

A l'estat espanyol, amb l'entrada de Frederica Montseny al capdavant del Ministeri de Sanitat i Assistència Social, també es va impulsar un projecte de llei d'avortament que va, però, acabar al calaix amb la sortida de la ministra anarquista del govern i per les exigències de la guerra. Al llarg de tot el període de la dictadura franquista les dones gestants que volien interrompre l'embaràs es veien obligades a sortir de l'estat espanyol per a poder exercir el seu dret o fer-ho en la clandestinitat, amb els riscos que això comportava tant per a la seva salut com per a la seva seguretat i la del seu entorn.

No va ser fins al 1985 que es va recuperar el dret a l'avortament a tot l'estat però sota unes premisses molt concretes: risc greu per a la salut física o mental de la gestant (supòsit terapèutic), violació (supòsit criminològic) i malformacions en el fetus (supòsit eugenèsic). Aquesta reforma, però, no establia que la pràctica de l'avortament hagués d'estar inclosa en la cartera de serveis del sistema sanitari públic i això va fer que fossin les clíniques privades les que assumissin la prestació d'aquest servei.

Al 2010 una nova llei permet la interrupció voluntària de l'embaràs dins de les 14 primeres setmanes de gestació i estableix, ara sí, les corresponents obligacions per als poders públics. És la dona qui ho decideix i l'administració ho ha de garantir sense discriminació perquè la prestació queda ara inclosa en la cartera de serveis del sistema públic de salut. Aquesta llei de 2010 permetia a les joves de 16 i 17 anys avortar sense necessitat de consentiment familiar però aquest punt va ser objecte d'una reforma del govern del Partit Popular el 2015, que va ampliar el consentiment d'un dels progenitors o tutors per a totes les dones menors fins als 18 anys.

Tot i els anys que han passat, la interrupció voluntària de l'embaràs (IVE) no s'ha acabat d'integrar en la cartera de serveis de tots els centres sanitaris públics o amb finançament públic i això està provocant que aquest servei continuï externalitzat en centres privats: cada any es destinen prop de 3 milions d'euros de les arques públiques a centres privats perquè no tots els hospitals públics catalans estan duent a terme les IVE quirúrgiques.

Que les peticions d'avortament quirúrgic no s'atenguin en tota la xarxa hospitalària del sistema públic crea greus desequilibris territorials, permet que de forma encoberta la sanitat privada faci negoci d'allò que és un dret i origina un greuge classista pervers. Cal tenir en compte que per a accedir a centres hospitalaris no propers s'hi afegeix el cost del desplaçament, la possibilitat de fer-

ho en vehicle privat o transport públic, la possibilitat de conciliar la intervenció amb el treball productiu i reproductiu, i el fet que en alguns casos potser caldrà més d'una visita per a completar tot el procés.

El problema s'ha agreujat amb l'objecció de consciència de molts professionals, avalada o fins i tot fomentada per patronats de centres sanitaris que compten amb membres de l'Església Catòlica. En algunes institucions gestionades per fundacions eclesiàstiques, la negativa a oferir interrupcions voluntàries de l'embaràs queda recollida fins i tot en els seus mateixos estatuts, una declaració que no els exclou de la possibilitat de rebre diner públic tot i ser el dret a l'avortament un dret reconegut per llei.

I a més, la Generalitat de Catalunya subvenciona cada any entitats contràries a l'avortament, com és el cas de la Fundació Pro Vida de Catalunya, entitats que contribueixen a estigmatitzar tant la dona que decideix avortar com els professionals que practiquen les intervencions. Amb motiu del Dia Internacional per a la Despenalització de l'Avortament, la revista Crític, especialitzada en periodisme d'investigació, va publicar aquest mes passat un reportatge en què denunciava que la Fundació Pro Vida de Catalunya havia rebut 261.535 euros públics en subvencions de la Generalitat del 2010 al 2021 a través del Departament de Drets Socials, amb uns imports anuals que han girat entorn dels 30.000 € anuals, tot i que entre 2013 i 2015 van arribar a ser més de 60.000 €.

A Catalunya es pot interrompre l'embaràs de forma voluntària per mitjà de dos mètodes: fins a les 9 setmanes de gestació, amb el mètode farmacològic o amb el mètode quirúrgic (conegut també com a instrumental); a partir de les 9 setmanes i fins a les 14, només amb el mètode quirúrgic. Segons les últimes dades estadístiques proporcionades per la Generalitat de Catalunya (2019), la tècnica més utilitzada és la quirúrgica (48,6%), practicada majoritàriament en centres extrahospitalaris, és a dir, en clíniques acreditades, i el mètode farmacològic combinat s'ha utilitzat en un 43,4% dels casos, sobretot en centres extrahospitalaris també, que acostumen a ser els centres ASSIR. Aquests percentatges, però, segurament serien molt superiors en favor dels primers, els avortaments quirúrgics, si les dues opcions fossin possibles dins del sistema sanitari públic en tot el territori perquè és el mètode que la majoria de dones prefereix quan poden escollir lliurement: és més ràpid, més segur, s'evita el dolor i es pot reduir a una única visita, un aspecte molt important quan cal combinar la intervenció amb una absència al lloc de treball i també per a mantenir la intimitat i privacitat respecte a les persones de l'entorn.

Per al mètode farmacològic, les centres d'elecció són majoritàriament les unitats d'atenció a la salut sexual i reproductiva (ASSIR) del Servei Català de la Salut; aquesta opció no està encara garantida a totes les comarques catalanes però sí al Vallès Oriental. Tanmateix, per al mètode quirúrgic, la majoria de centres són clíniques privades: a la nostra regió sanitària, l'Àrea Metropolitana Nord, els avortaments quirúrgics només es poden fer, en l'àmbit públic, a l'Hospital de Terrassa. Això fa que, des dels centres d'atenció primària (CAP) on es troben les unitats ASSIR, es derivin les dones a l'Hospital de Terrassa o a clíniques privades.

L'hospital de Granollers és l'hospital de referència per al nostre municipi i per al conjunt de la comarca. És un hospital de gestió privada però integrat en la xarxa pública sanitària i, com a tal, ofereix assistència sanitària universal. Ara bé, el Patronat de la Fundació Privada Hospital Asil de Granollers, òrgan rector del centre, està estretament lligat al Bisbat de Terrassa i aquest no només s'ha pronunciat públicament en contra dels avortaments quirúrgics sinó que ha demanat a la Generalitat que consideri el centre de Granollers com a "hospital exempt d'aquestes pràctiques".

Amb motiu del Dia Internacional per a la Despenalització de l'Avortament (28S), entitats feministes del territori continuen denunciant que, malgrat la llei i les mocions aprovades recentment pel Parlament de Catalunya, a l'hospital de Granollers NO es practiquen avortaments quirúrgics.

Per tot això, el Grup Municipal Sal-CUP-Amunt proposem al Ple de les Franqueses del Vallès adoptar els ACORDS següents:

Primer. Instar el Departament de Salut perquè anul·li els convenis públics o els contractes amb els centres sanitaris que tinguin com a mandat institucional objectar i no oferir servei a les peticions d'avortament en els termes previstos per la llei.

Segon. Instar la Generalitat de Catalunya perquè exclougui de qualsevol tipus de finançament o subvenció les entitats vinculades a organitzacions antiavortistes.

Tercer. Excloure de qualsevol tipus de finançament o subvenció de l'Ajuntament de les Franqueses les entitats que no reconeguin el dret a l'avortament en els termes previstos per la llei.

Quart. Instar el Govern de la Generalitat perquè desplegui el reglament que ha de desenvolupar els continguts de la Llei 9/2017, d'universalització de la sanitat a Catalunya, recollint en el redactat l'accés a l'atenció de salut sexual i reproductiva de totes les dones i persones embarassades que es trobin a Catalunya, inclòs l'accés a la interrupció voluntària de l'embaràs.

Cinquè. Instar el Patronat de la Fundació Privada de l'Hospital Asil de Granollers a garantir els drets sexuals de totes les dones i a atendre les peticions d'interrupció voluntària d'embaràs amb la pràctica d'avortaments quirúrgics segurs.

Sisè. Fer arribar aquest acord al Govern de la Generalitat, a la Conselleria de Salut, a la Delegació de Salut de la Regió Sanitària de Barcelona, a la Fundació Privada Hospital Asil de Granollers i a les entitats del municipi.

Les Franqueses, 17 d'octubre de 2022